

Iulia Mărgărit

CONSIDERAȚII ASUPRA UNOR TERMENI DIN LEXICUL TĂBĂCĂRIEI

1. În articolul de față supunem discuției câteva elemente lexicale care au în comun apartenența: fac parte, în totalitate, din lexicul profesional al tăbăcăriei¹. Sub aspectul soluțiilor oferite, privind originea, în lucrările de profil, acestea impun comentarea.

2. În cele ce urmează, prezentăm cazurile, din domeniul menționat, identificate pe baza DA (MDA) și DLR:

2.1. Cărnosí figurează în DA cu mai multe sensuri:

I. 1. „a sfâșia, a rupe carnea în bucăți, a măcelări”: *De i-ar împinge păcatul să-mi deschidă ușa ... știu că i-aș cărnosi și jumuli* (Creangă, P., 21). 2. (p. anal.) (Tăbăc.) „a prepara o piele, curățind-o de carne; a cărnui”: [Pieile] *se cărnosesc, adecă se curăță de toată carnea ce a putut rămânea pre dânsele la jupuitul vitei, se cărnosesc cu gripca (cele mari) și cu coasa (cele mici)* (Ionescu, M., 698). 3. (Fig.) „a munci, a trage, a necăji pe cineva, a chinui” (*Șez.*, II, 187).

II. refl. 1. „a se hârjoni, a se drăgosti”. 2. „a se muia ca și carnea” (Costinescu).

Dicționarul-tezaur nu oferă soluții etimologice, spre deosebire de alte dicționare:

CADE s.v. *cărnosi, cărnosi* (tranz. și refl.) include semantismul „a (se) muia ca o carne; a jupui de carne”, cu etimonul *cărnos*.

SDLR s.v. *cărnosesc* „rar” [tranz.] indică semantismul „jupoi, curăț de carne, sfârtic; refl. mă hârjonesc”, iar ca punct de plecare al verbului consideră *carne*.

CDER *cărnosi* s.v. *carne*: „derivarea este neclară și se datorește contaminației cu srb. *krinjiti* «a face bucățele»”, oferind o soluție fantezistă prin implicarea unui verb absent din limba română.

DEX înregistrează, inexplicabil, două titluri distincte: *cărnosi* „a îndepărta resturile de carne de pe dosul unei piei, înainte de tăbăcire”, cu analiza „din *cărnos*” și *cărnosi* „a sfâșia pe cineva sau o bucată de carne”, cu mențiunea „et. nec. cf. *cărnos*”.

MDA: „ct. nesig.; cf. *cărnos*”, pentru un semantism bogat 1. „a rupe carnea în bucăți”. 2.–3. „a sfâșia pe cineva sau o bucată de carne”. 4. [fig.] „a munci (greu)”. 5. [fig.] „a necăji pe cineva”. 6. [fig.] „a chinui”. 7. refl. „a se hârjoni”. 8. „a se înmuia asemenea cărnii”. 9. „a dobândi culoarea cărnii”.

2.1.1. Problemele pe care le ridică tratarea cuvântului în dicționare vizează, în egală măsură, semantismul, respectiv, ordinea sensurilor, implicit, marcarea celui

¹ În legătură cu necesitatea cercetării meseriilor sub aspect terminologic, v. C. Căplescu, *Pentru studierea vocabularului meseriilor*, în „Limba română”, VIII, 1, p. 66–68.

primordial și originea, oculată (DA) ori rezolvată diferit de la o sursă la alta. Fiecare dintre dicționarele amintite optează pentru anumite înțelesuri și pentru o anumită ierarhie a acestora. În acest sens, ni se pare foarte probabil ca verbul în discuție să se fi creat în domeniul tăbăcării, răspunzând necesarului terminologic al acestei îndeletniciri, de unde mai apoi s-a răspândit. Pentru a pregăti pieile, în vederea tăbăcirii, era nevoie de curățarea prealabilă a acestora, prin îndepărtarea tuturor resturilor de carne sau de piele. Verbul care definea acțiunea ar fi putut să fie, pentru început, *cărnui*, de altfel atestat cu acest înțeles (v. DA s.v. *carne*). Între acesta și potențiala devenire, *cărnosi* presupunem o anumită „presiune” terminologică în cadrul aceleiași vocabular. Astfel, nu excludem posibilitatea ca *argăsi*, sinonim cu *tăbăci*, să fi influențat formal *cărnui*, date fiind proximitatea și succesiunea operațiilor. Sub impulsul lui *argăsi*, ca etapă de lucru imediată, *cărnui* ar fi putut deveni *cărnăsi*. Modificarea fonetică ulterioară o punem pe seama analogiei cu un alt verb, exterior tăbăcării, dar paronim: *tărnosi*, având unul dintre înțelesuri, relativ, apropiat, „a chinui, a tăvăli, a tărnui, a împinge încoace și încolo”, acțiuni executate și la pregătirea pieilor în vederea argășirii. Prin atracția lui *tărnosi*, *cărnăsi*, ar fi devenit *cărnosi*, *cărnosi*. Ipoteza noastră se întemeiază pe mai multe argumente. În ALRR – Munt. și Dobr., V, Pl. 180, chest. [2530] „J'écharne (la peau)” au fost notate inovațiile semantice *argăseală* „acțiunea de a curăța pieile de resturile de carne și piele”: [carnea] *se curăță la argăsală* (pct. 722), precum și verbul *argăsi*, evident, cu același înțeles, pct. 776: *argălesc, se curăță* [carnea]. Aceeași situație a fost înregistrată în NALR – Olt., V, Pl. 141: pct. 901, 903, 921, 931, 969, 975, 984. Extensiunea de sens reflectă, pe de o parte, contiguitatea celor două operații, pe de altă parte suprimarea „distanței” *cărnui/argăsi* prin suprapunere de termeni, explicabilă și prin coprezența lor contextuală. Mai adăugăm și faptul că, la rândul lui, *tărnosi* a dobândit, dialectal, sensul „a argăsi”, probabil în interacțiunea *cărnui/tărnosi*, conform etapei de început: *cărnăsi – tărnosi*, dar și celei ulterioare, încheiate prin amendamente formale: *cărnosi/tărnosi* și de sens *cărnosi = tărnosi*. ALRR – Munt. și Dobr., V, Pl. 180, pct. 782 consemnează *tărnosesc*, ca răspuns la chestiunea „J'écharne la peau”. Dacă pentru *cărnosi* socotim „a jupui pieile de ...”, semnificație primordială, atunci „a rupe, a sfărteca, a sfășia carnea în bucăți”, reprezintă un sens secund. Celelalte înțelesuri, separate în DA, descind tot din semantismul primar. Rămân discutabile 8.–9. din MDA, probabil incluse abuziv în același paragraf. Nu excludem posibilitatea implicării formantului *-isi*, pentru înțelesurile „a se muia asemenea cărnii” și „a dobândi culoarea cărnii” (cf. *zaharisi*). În acest sens, anumite modificări fonetice, *cărnisi > cărnosi > cărnăsi*, ar fi putut duce la suprapunerea și confuzia verbelor omonime, la un moment dat din evoluția lor.

2.1.2. Cât privește originea verbului *cărnosi*, acesta ar reprezenta, mai degrabă, un denominativ, analizabil prin baza *carne*. Propunerea din CADE și DEX (*cărnos* + suf. *-i*) nu rezistă examenului semantic, căci *cărnosi*, cu definiția „a îndepărta bucățile de carne de pe piei, înainte de a fi puse la argăsit” justifică relația cu baza

simplă și nu cu derivatul în *-os*². În același sens pledează și criteriul fonetic, deoarece derivatele verbale secundare, de la baze adjectivale în *-os*, înregistrează o modificare la joncțiunea celor doi formanți *-os* + *-i*: *găunos* + suf. *-i* > (*refl.*) *găunoși*.

2.2. Pentru **dubălărie**, răspândit în Moldova, cu două accepții: 1. „meseria *tăbăcarului* (= *dubălar*)”; 2. „atelier (sau secție industrială) în care se tăbăcesc pieile”, DLR indică un singur etimon „*dubălar* + suf. *-ărie*” [sic!], în timp ce MDA, pentru ambele sensuri, menționează analiza *dubălar* + suf. *-ie*. CADE exclude fațeta etimologică a derivatului, consemnat de SDLR cu un singur sens și fără etimon, iar TDRG, pentru înțelesul „tăbăcărie”, specifică „et. *dubălar*”.

Față de tratarea parțială, comasată și confuză a cazului se impun câteva rectificări: 1. recunoașterea a două semnificații distincte (ca în DLR, MDA). 2. fiecărui sens i se cuvine o etimologie proprie. În funcție tocmai de criteriul respectiv, al înțelesului: *dubălărie* 1. „atelier” < *dub(e)ală* + suf. *-ărie*, ca „loc specializat în care pieile se pun la *dub(e)ală*”, derivat colectiv; *dubălărie* 2. „meseria, îndeletnicirea de tăbăcar”, analizabil prin *dubălar* + suf. *-ie* (cf. *fierărie* 1. „magazin în care se vând, se prelucrează obiecte de fier”, cu analiza *fier* + suf. *-ărie*; 2. „atelier în care muncește *fierarul*”, cu analiza *fierar* + suf. *-ie*). În aceste condiții, pentru DLR se impune reevaluarea soluției avansate, *dubălar* + suf. *-ărie*, inacceptabilă, nici sub aspectul componentelor, care nu corespund cu structura fonetică a termenului, și nici sub cel al capacității aceleiași analize de „a acoperi” ambele sensuri indicate.

2.3. Dubăli figurează în DLR cu precizarea „prin Maram.” și semantismul „a argăsi”. Aspectul pentru care l-am reținut este etimonul specificat: *dubi* + suf. *-ăli*. Considerăm că derivatul constituie un denominativ, analizându-se satisfăcător prin baza *dubeală* + suf. *-i* „mai ales că există și expresia consacrată *a pune la dubeală*, după cum rezultă chiar din citatele DLR: *Întâi pun pieile în apă ca să le moaie ... le întind pe un lemn ... le sară ... și apoi le pun la dubală unde stau câteva zile* (Drăghici, R., 142). *Bordeiul se umplu de-un miros de fân vechi, de băligar, și piei de oaie puse la dubeală* (Camilar, N. II, 266). Nucleul nominal al expresiei a precipitat crearea derivatului. În sprijinul ipotezei avansate, aducem un caz similar rezolvat diferit, chiar în DLR: *mânjeli* (reg.) 1. „a murdări, a mozoli”. 2. „a unge cu mânjeală; a mânji”, cu indicația „v. *mânjeală*”. De altfel, însăși glosarea „a unge cu mânjeală” indică baza derivativă, mai mult decât evidentă, relația *mânjeală* > *mânjeli* impunându-se aproape de la sine. Aceeași situație este valabilă și pentru *dub(e)ală* > *dubăli* (conform foneticii graiului), mai ales prin comparație cu *dubă* + suf. *-ăli*.

2.4. Dubéliște a fost preluat în DLR din *Gl. reg.*, 31, cu mențiunea (prin Bucov.) „căldură mare, zăpușeală”. Prin semantism, s-ar părea ca termenul nu se înscrie în lexicul tăbăcăriei. În schimb, analiza formală ne îndreaptă atenția către un virtual punct de plecare din domeniul în cauză: *dubeală* + suf. *-iște*. Ca deverbal,

² Trebuie să recunoaștem faptul că, având în vedere domeniul de activitate, *cărnos* „cu multă carne, plin de carne”, ar fi putut însemna, prin adaptare, „cu multe *urme* de carne” care ar fi necesitat eradicarea, iar verbul corespunzător *cărnoși*, *cărnoși*, atestat în unele dicționare din secolul al XIX-lea s-ar fi putut reface prin corelare cu adjectivul în cauză. Rezervele față de o astfel de ipoteză se întemeiază pe atestarea verbului *cărnuî*, ca termen specializat în vocabularul tăbăcăriei.

baza indicată, la rândul ei, este raportabilă la verbul corespunzător: *dubi*, fapt ce ar motiva, în plus, includerea derivatului în terminologia profesională anunțată în titlu. De aceea, comentariul termenului presupune evaluarea acestuia sub aspectul originii. În această privință, DLR specifică „cf. ucr. *dobi*”, sugestie imposibilă, prin implicarea directă a limbii ucrainene în cazul derivatului discutat. Locul indicației respective este în altă parte, respectiv, în paragraful rezervat verbului *dubi*, unde figurează precizarea „din ucr. *дубити*”. Trecând peste inconsecvența soluțiilor etimologice, cel puțin ca grafie, propunem crearea termenului în discuție pe terenul limbii române, cu punctul de pornire *dubeală*. Semantismul figurat al derivatului în *-iște* „căldură mare” impune corelarea cu baza menționată, întrucât pieile puse la *dubeală* dezvoltă o anumită temperatură, până la încingere, necesară prelucrării lor, altelei soluția respectivă chiar se fierbe: *Dar pe foc ce e-n căldare? / Ia, dubeal-am pus să fiarbă* (v. DLR s.v.). Sensul figurat al derivatului s-ar datora analogiei cu derivate ale aceluiași sufix, având înțelesul indicat. Așa este *jariște* „căldură mare”, semnalat în Mușcel (Codin, 43). Formal, *dubeliște* se înscrie în seria unor derivate secundare, cu același formant, ale căror baze, ele însele sunt derivate: *băteliște* < *băteală*; *izbeliște* < *izbeală*; *opreliște* < *opreală*; *priveștiște* < *priveală*; *roieliște* < *roială*³. Formantul *-iște* conferă repetitivitate, intensitate acțiunii: *băteliște* „loc bătătorit de vite” (pentru că acestea execută stadiul *băteală* „acțiunea de a bate cu picioarele”, premisă necesară pentru a realiza realitatea numită prin derivatul *-iște*); *izbeliște* „loc părăsit, abandonat” (expus la *izbeală* „lovirea” vântului, a oamenilor, a animalelor etc.). În această cheie, *dubeliște*, în raport cu *dubeală*, reprezintă un intensiv prin valoarea colectivă, aici în sens abstract, conferită de formant. E suficient să comparăm dubletele bază-derivat de felul *jar – jariște*; *nisip – nisipiște*, pentru a sublinia diferențele graduale, derivatele exprimând intensitatea, cantitatea, în grad înalt. Astfel, *nisipiște* definește un teren cu mult nisip, față de bază care semnalează, în mod neutru, prezența acestuia. Un argument în plus pentru raportul *dubeală* > *dubeliște* îl oferă același *Gl. reg.* unde figurează succesiunea de termeni *budeală*, *budeliște*. Ca variante cu metateză, ele reprezintă același raport, ilustrându-l, și este regretabil că DLR nu le-a valorificat prin includerea lor în paragrafele cuvintelor-titlu, ocultând șansa etimologiei reale.

2.5. Duvár, împrumut de origine turcă, *duvar*, în MDA figurează cu următoarele accepții: 1. (Olt.) „zid”. 2. (Olt.) „împrejmuire de zid sau de lemn, gard”. 3. (reg.) „parte bătută în scânduri la pridvor”. 4. (reg.) „zidar”.

DLR preia „creator” prezentarea din MDA, concentrând-o în două semnificații, însoțite de citate convingătoare: 1. (Prin sud-vestul Olteniei și prin sudul Munteniei) „zid; împrejmuire de zid sau lemn, gard”: *Bolți lungi și sucite ca ulicioarele, cu duvar, înnegrite de vremuri* (Conv. lit., XLIV, 308). 2. (reg.) „zidar”: *În Banat „opincarii” („argăsitorii”, „duvarii”, „loderii”), precum și toți ceilalți meseriași, în limbajul lor, se numesc „maistori”* (Pamfile, I.C., 43). Pentru ambele semnificații, dicționarul-tezaur indică etimonul „din tc. *duvar*, srb. *duvar*. Omonimia *duvar*

³ DA, ca de altfel și DLR, procedează inconsecvent în analiza derivatelor, fără respectarea unui criteriu evident: *băteliște* < *bate*, *izbeliște* < *izbeală*, *opreliște* < *opri*, *priveștiște* < *priveală*, *roieliște* < *roială*.

„gard, zid”, *duvar* „zidar”, cu aceeași proveniență, pare suspectă. Către depistarea semantismului real ne-a îndreptat seria sinonimică împreună cu citatul în care apare regionalismul în discuție și pe care DA îl folosește pentru a ilustra *loder*. În acest sens, *argășitorii* (în DLR, cu o regretabilă greșeală nereperată în timp util: *argăritorii!*), *duvarii*, *loderii*, cu toții exercită aceeași profesie, fiind tăbăcari, iar accesoriul fundamental în activitatea lor îl constituie *duba*, despre care ne informează DLR s.v. 2. „vas circular sau paralelipipedic, construit din lemn ori din beton, sau groapă căptușită cu lemn în care sunt tăbăcite pieile cu soluții de extracte tanante vegetale ...”: *Magazia dubelor ... se umple cu var stins în care zac pieile până ce se roade părul* (Ardeleanu, D., 102). Cât privește originea derivatului *dubar*, DLR îl consideră deverbal: *dubi* + suf. *-ar*, chiar dacă, cu forța evidenței, baza derivativă a termenului rămâne *dubă* (v. discuția *infra* s.v. *argăsar*). *Dubar* ar fi putut dezvolta var. *duvar*, dată fiind comutarea [b] > [v] frecventă în limbă, chiar la nivelul graiurilor din Banat: (cf. *bäschie* „cui mare, piron” > *veschie* – DSB, III s.v.). Prin urmare, pentru a reflecta realitatea lingvistică, *duvar* ar trebui să figureze s.v. *dubar* 1. În cadrul îndeletnicirii respective, pentru transparență lexicală deplină, meseriașul care pune pieile la tăbăcit în *dubă* a fost numit *dubar*, derivat pe care dicționarul-tezaur îl confirmă: ca element regional 1. „tăbăcar”; 2. „piuar” (după sistemul *plugar* < *plug*, *strungar* < *strung*).

2.6. Tăbăcăr. Cu înțelesul „persoană specializată în tăbăcitul pieilor; argășitor”, *tăbăcar* figurează în majoritatea dicționarelor cu etimologia *tabac* + (suf. *-ar*). Baza derivativă indicată, semnificând ea însăși „tăbăcar”, constituie, în momentul de față, un termen învechit (v. DLR s.v. 1.). Dacă lucrătorul specializat s-a numit *tabac*, împrumut din limba turcă (*tabak*), apare întrebarea firească de ce a fost nevoie să se creeze încă un termen și, mai ales, derivat de la aceeași temă. După toate probabilitățile, modificarea formală nu prezintă motivație semantică. Din acest motiv, la baza creării derivatului presupunem analogia termenului preexistent (*tabac*) cu derivate în *-ar* din aceeași sferă de referință. Dacă avem în vedere faptul că *tabac* definește meseriașul care pregătește materia primă pentru *blănar*, *căciular*, *cojocar*, *curelar*, *pielar*, *șelar* atunci putem accepta atracția analogică exercitată de formațiile citate asupra vechiului împrumut de origine turcă. Posibilitatea de interacțiune a termenilor menționați a fost favorizată de coexistența simultană a acestora, fiind atestați în Anon. Car. (v. DA s.v. *blănar*, *cojocar*; DLR s.v. *tabac*). Secvențe ca: *Făcând cercetare asupra breslei cojocarilor și blănarilor* (a. 1801, v. DA s.v. *cojocar*); *Meseriași și neguțători, împărțiți în isnafuri sau corporații, croitori ... curelari, ceaprazari, tabaci* (Ghica, S., XIV), într-o structură oportună, extinsă cu includerea *tabacilor* în enumerare, ar fi putut determina derivarea analogică cu rezultatul *tăbăcar*, așadar: *curelari*, *ceaprazari*, *tăbăcari*. În acest mod, s-a realizat o anumită regularizare terminologică în lexicul profesional din punctul de vedere al structurii unor unități, create prin derivare, pe baza aceluiași formant: *blănar*, *căciular*, *cojocar*, *curelar*, *pielar*, *șelar*, *tăbăcar*. Cu timpul, derivatul dobândește credibilitate prin posibilitatea înscrierii în seria derivatelor în *-ar*, definind „nume de meseriași”, (*fierar*, *olar*, *pânzar*, *plugar*, chiar *argăsar*, din același domeniu de referință etc.), iar *tabac* își restrânge tot mai mult aria de

răspândire. Ultima atestare a termenului, după DLR, a fost extrasă din *Povestea vorbei II*, 52/11 de Anton Pann: *La tabaci cine muncește / Pielea i se tăbăcește*.

2.7. Într-o situație similară se află și **argăsár**, din aceeași serie sinonimică, ilustrat în DA, singurul dicționar, dintre lucrările vechi, care l-a înregistrat, cu următoarele texte: *La noi se făcea mai demult negoț mare cu scumpie pentru argăsari* (Brașov). *Argăsar de piele de capre negre*: „chamoiseur” (Pontbriant) (v. DA s.v.). Ulterior, MDA a preluat informația din DA fără a aduce o contribuție nouă. Similitudinea cazurilor *tăbăcar*, *argăsar* constă în modul lor comun de creare, pentru ultimul termen, altul decât cel indicat în DA: „derivat din *argăsi*, prin suf. nom. agent *-ar*”, dacă recunoaștem specializarea formantului pentru derivate nominale. În acest sens, formațiile considerate deverbale de Pascu, *Sufixe*, 82 sunt toate discutabile sub aspectul bazei: *cordar* „morceau de bois qui sert à raidir la corde de la scie, garot” < *încordez*; *găurariu* „poinçon” < *găuresc*; *stăvilar* „instrument care stăvilește apa la moară” (DaméT, 147) < *stăvilesc*; *stropșeriu* „lemnul cu crengi în vârf cu care, la culesul viilor stropșesc sau strivesc strugurii în cadă” < *stropșesc*. În realitate, derivatele citate sunt analizabile prin numele respective: *coardă* „sfoara care se răsucește, apropiind brațele și întinzând pânza ferăstrăului”: *Așa ferăstrăului numită încă și coardă, șfară, funie, strună sau întinzător, slujește să țină astfel brațele întinse, ca să fie întinsă și pânza* (Pamfile, I.C., 121); *gaură* > *găurar* „instrument pentru făcut găuri”; *stropșer*, prin schimbare de sufix de la *stropșitor*, iar *stăvilar* de la *stavilă*, poate chiar din expr. *a pune ~*. Prin urmare, pentru *argăsar* propunem aceeași soluție, ca în cazul de mai sus: de la *argășitor*, prin substituția formantului *-itor* cu *-ar*. Fără să cunoască o largă răspândire, *argăsar* reflectă aceeași tendință semnalată *supra*, de uniformizare a terminologiei din punctul de vedere al formantului.

3. Cazurile de mai sus, selectate după problematica comună în privința semantismului și a etimonului, ilustrează creativitatea limbii române la nivel dialectal. Îmbogățirea termenilor moșteniți (*carne* > *cărnui* > ... *cărnosi*), împrumutați (*dubă* > *dubeală* > 1. *dubălărie*, 2. *dubăli*, 3. *dubeliște*; *dubă* > *dubar* > *duvar*; *argăsi* > *argășitor* > *argăsar*, atestă capacitatea acestora de a valorifica resursele proprii (din fondul latin sau dobândit ulterior) prin cele mai diverse procedee, de la derivare până la extensiune de sens (*cărnosi*, *dubeliște*). Dintre acești termeni, unii depășesc frontierele dialectale, trecând în palierul superior al limbii standard (*tăbăcar*), pentru care, sub aspect lexical, graiurile au constituit dintotdeauna un rezervor fundamental, nu numai în ceea ce privește îmbogățirea vocabularului, ci și ca documente „vii” pentru studierea acestuia (v. informațiile inedite recente din NALR – Olt. și ALRR – Munt. și Dobr.).

ABREVIERI

ALRR - Munt. și Dobr. = *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Muntenia și Dobrogea*, de Teofil Teaha, Mihai Conțiu, Ion Ionică, Paul Lăzărescu, Bogdan Marinescu, Valeriu Rusu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, București, I-II, 1996; III, 2001; de

- Teofil Teaha (coord.), Ion Ionică, Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, IV, 2004; de Teofil Teaha (coord.), Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, V, 2007.
- CADE = I.-Aurel Candrea – Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat*. Partea I: *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi* de I.-Aurel Candrea. Partea II: *Dicționarul istoric și geografic ilustrat*, de Gh. Adamescu, București, Editura „Cartea Românească”, [1926–1931].
- CDER = Alejandro Cioranescu, *Diccionario etimológico rumano*, La Laguna 1958–1966.
- Conv. lit. = „Convorbiri literare”, Iași, București. Anul 1867–1868 ș.u.
- DA = Academia Română, *Dicționarul limbii române*, București, 1913–1948.
- DamÉT = Fr. Damé, *Încercare de terminologie poporană română*, București, 1908.
- DEX = *Dicționarul explicativ al limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan”. Editura Academiei, București, 1975.
- DLR = Academia Română, *Dicționarul limbii române* (DLR). Serie nouă, București, 1965.
- Gl. reg. = V. Arvinte, D. Ursu, M. Bordeianu, *Glosar regional* [București], Editura Academiei ..., [1961].
- MDA = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti”; *Micul Dicționar Academic*, vol. I, Literele A–C, 2001; vol. II, Literele D–H, 2002; vol. III, Literele I–Pr, 2003; vol. IV, Literele Pr–Z, 2003, București, Univers Enciclopedic.
- Mușcel = C. Rădulescu-Codin, *O seamă de cuvinte din Mușcel*, cu o introducere de dr. Gustav Weigand. Ediția I. Câmpulung, [1901].
- NALR – Olt. = *Noul Atlas Lingvistic pe Regiuni. Oltenia*. Vol. I–V, întocmit sub conducerea lui Boris Cazacu, de Teofil Teaha, Ion Ionică și Valeriu Rusu, București, 1967–1984.
- Pamfile, I.C. = Tudor Pamfile, *Industria casnică la români*, Trecutul și starea ei de astăzi. Contribuțiuni de artă tehnică și populară, București, 1920 (Academia Română. Din viața poporului român. Culegeri și studii, VIII).
- Pascu, Suf. = Dr. G. Pascu, *Sufixe românești*, Editura Academiei Române, București, 1916.
- SDLR = August Scriban, *Dicționarul limbii românești (etimologii, înțelesuri, exemple, citațiuni, arhaizme, neologisme, provincializme)*. Edițiunea întâia, Iași, 1939.
- Șez. = *Șezătoarea*. Revistă pentru literatură și tradiții populare, Fălticeni. Anul I, 1892 ș. u.
- TDRG = H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch*, Band I–III, București, 1903, 1911, 1924.

CONSIDÉRATIONS SUR QUELQUES TERMES DU LEXIQUE DE LA TANNERIE

(Résumé)

L'article discute quelques termes du vocabulaire de la tannerie sous l'aspect de l'origine en base de DA (MDA), DLR, car la source citée offre des solutions étymologiques qui imposent la reconsidération.

Cuvinte-cheie: lexic profesional, derivat colectiv, derivat analogic, transparență lexicală

Mots-clés: lexique professionnel, dérivé collectif, dérivé analogique, transparence lexicale

*Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”
București, Calea 13 Septembrie nr. 13*